

Barcelona reedita el Pla Intercultural després d'una dècada de vigència de l'anterior, per avançar cap a una ciutat més inclusiva i lluitar contra la discriminació

- » La diversitat social i cultural ha augmentat a la ciutat: el 27,8% de les persones residents a Barcelona van néixer a l'estranger; hi conviuen persones procedents de més de 180 països; es parlen més de 300 llengües, i hi ha centres de culte de 25 confessions religioses
- » L'Ajuntament aprova una mesura de govern per introduir la transversalitat intercultural en les polítiques públiques i perquè la diversitat es reflecteixi també dins de l'administració
- » La despesa prevista en el pressupost municipal per al desplegament de les mesures d'interculturalitat és de prop de 15 M€ en total fins a 2023

Barcelona s'ha dotat d'un nou pla d'interculturalitat, que renova i adapta els projectes d'interculturalitat a la realitat de la ciutat de l'any 2021, una dècada després de l'aprovació de l'anterior pla. L'objectiu global del Pla és avançar cap a una ciutat més intercultural a partir dels principis d'igualtat efectiva, reconeixement de la diversitat, interacció positiva, i diàleg intercultural, per construir una ciutat més inclusiva, dinàmica i justa, lluitar contra la discriminació, afavorir la cohesió social, l'equitat i la convivència. El pla vol revertir les causes estructurals que perpetuen les desigualtats socials i econòmiques que s'han detectat a través d'una diagnosi prèvia, i que estan vinculades a la diversitat d'origens, cada vegada més present a la ciutat. El nou pla, com ja es va fer amb l'anterior, també s'ha elaborat amb la intenció de ser desplegat en una dècada, i per tant, tindrà vigència de 2021 a 2030.

Des de 2010, la diversitat social i cultural de la ciutat ha crescut. En l'actualitat, les xifres de la diversitat es mostren amb contundència: el 27,8% de les persones que viuen a Barcelona han nascut a l'estranger (gairebé 7 punts percentuals més que l'any 2010, quan eren un 21,1%). Aquestes persones nascudes a l'estranger són procedents de 183 països diferents. A més a més, a la ciutat es parlen més de 300 llengües, i hi ha centres de culte de 25 confessions religioses diferents.

El Pla Intercultural impulsat a la ciutat fa 10 anys responia a una realitat i uns reptes que han evolucionat. Per aquest motiu l'Ajuntament, abans d'elaborar el nou Pla, va realitzar un diagnòstic per analitzar quina és la situació actual a Barcelona, i poder planificar així tot un conjunt d'actuacions que permetin abordar els nous reptes que planteja la situació actual.

Aquesta diagnosi prèvia ha mostrat que les crisis econòmiques i financeres de la darrera dècada, inclosa la crisi provocada per la pandèmia de la Covid-19, no han impactat de la mateixa manera per tothom. Les desigualtats s'han accentuat, i algunes persones i col·lectius afronten els efectes colaterals en situacions límit. En aquest terreny s'han detectat desigualtats vinculades al marc jurídic que condicionen l'accés d'alguns col·lectius a alguns drets i serveis bàsics (salut, mercat laboral, habitatge, a la representació política o a la participació). La diagnosi també ha evidenciat barreres d'accés en igualtat de condicions a diferents serveis, espais i equipaments municipals de proximitat que no es troben adaptats a la realitat diversa de la ciutat ja sigui per la manera com s'expliquen els serveis o bé pels horaris de les programacions, per exemple centres cívics, casals, centres esportius o casals de gent gran.

En l'àmbit educatiu la diagnosi reflecteix també un augment de la vulnerabilitat de l'alumnat de nacionalitat estrangera, i mostra valors més alts d'abandonament escolar prematur entre aquest alumnat.

Finalment també s'han detectat i registrat més situacions racistes i xenòfobes, que s'han posat de manifest en l'àmbit laboral, o en l'accés a l'habitatge.

Un altre dels aspectes que reflecteix la diagnosi és la manca de reconeixement de la diversitat en diferents àmbits :

- No es reconeix com un element identitari de la ciutat
- Les institucions no reflecteixen la realitat en les seves plantilles de personal (si bé el 27,8% de la població barcelonina és d'origen estranger, a la plantilla municipal només l'1,4% dels treballadors i treballadores han nascut a l'estranger)
- Falta formació i capacitat dels empleats i les empleades municipals en competències interculturals
- La comunicació no es fa amb una mirada intercultural
- Els espais formals i informals de participació municipal no incorporen la mirada intercultural i aquesta realitat diversa no es reflecteix en aquests espais
- Calen més espais on estigui més present la diversitat i el pluralisme religiós i la presència d'aquestes manifestacions en el cicle festiu tradicional de la ciutat, d'una manera no segregada

En definitiva, la diagnosi reflecteix una situació de coexistència de la diversitat, més que no pas de convivència i interacció positiva.

La primera mesura: transformar l'Ajuntament per dins

Davant d'aquesta nova realitat i la situació detectada, l'Ajuntament de Barcelona planteja la seva intervenció en dos nivells diferents. Per una banda, ha aprovat el Pla Intercultural de Barcelona 2021-2030 que inclou tot un seguit d'actuacions per assolir canvis estructurals (en els serveis i en les polítiques públiques) a llarg termini. Però per altra banda, i a més curt termini, ha dissenyat els instruments de governança que permetin transformar per dins la institució per fer-la més intercultural, i per integrar la perspectiva intercultural d'una forma

transversal (en la mateixa línia que ja es va fer amb la perspectiva de gènere) en l'acció de govern. Aquests instruments de governança es desplegaran en paral·lel al Pla Intercultural de Barcelona mitjançant una mesura de govern i al llarg d'aquest mandat.

Així doncs, la mesura de govern preveu les següents actuacions:

- Introduir la diversitat en la plantilla municipal per tal que sigui una representació més real de la ciutat, a través de la incorporació d'empleats i empleades d'orígens diversos, però també mitjançant la formació específica que permeti millorar les competències dels treballadors i les treballadores en matèria intercultural
- Integrar la perspectiva intercultural en tots els àmbits de l'acció de govern, pensant, programant i oferint els serveis amb una mirada intercultural
- Reforçar la cooperació interterritorial a través dels vincles i la relació amb els districtes

El reforç de la cooperació interterritorial no començarà de zero perquè l'Ajuntament ja ha iniciat aquesta transformació en el pla territorial en dos districtes de la ciutat, concretament a Ciutat Vella i a Sants-Montjuïc.

Aquests dos districtes ja estant elaborant els seus programes interculturals propis a través dels quals tota l'estructura municipal està fent ja el canvi cap a la transversalitat intercultural, a través de la qual aterran al territori l'enfocament intercultural.

Així doncs, tant a Ciutat Vella com a Sants-Montjuïc estan treballant per possibilitar els canvis a nivell intern en l'estructura i el funcionament, és a dir, en aspectes com la composició dels equips, els criteris i processos de contractació, els criteris de definició de serveis o programes, les prioritats a l'hora de programar activitats, els criteris en l'elaboració de materials, els processos de treball intern, etc.

Per tal de desplegar aquesta mesura, l'Ajuntament adaptarà la seva estructura interna, tot creant l'òrgan de govern encarregat de portar-la terme:

- La Comissió interdepartamental d'Interculturalitat, que es reunirà dos cops l'any i estarà presidida per la tinència d'Alcaldia de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat, amb participació de les diferents àrees i dels districtes de l'Ajuntament

Finalment, per tal de poder fer el seguiment de la implementació del Pla d'Interculturalitat, l'Ajuntament de Barcelona adaptarà les eines de recollida de dades i els indicadors perquè incloguin variables de diversitat, que permetin fer una anàlisi i una avaluació continuada del Pla.

Per al desplegament de tot aquest conjunt de mesures a mig termini, l'Ajuntament preveu una despesa que suma en total 14.861.957 euros, distribuïts en els quatre anys de mandat, és a dir, fins a 2023.

Els objectius i les actuacions del Pla Intercultural de Barcelona 2021-2030

El Pla Intercultural de Barcelona és el paraigües estratègic del conjunt de polítiques públiques que l'Ajuntament desplegarà al llarg dels propers 10 anys amb una perspectiva intercultural.

Es tracta d'un pla dinàmic que convida els districtes i les àrees municipals a incorporar i establir també els seus propis plans d'acció intercultural, en un període d'entre 2 i 3 anys.

L'objectiu global del Pla és avançar decididament cap a una ciutat més intercultural a partir dels principis d'igualtat, reconeixement de la diversitat, interacció positiva i diàleg intercultural, per construir una ciutat més inclusiva, dinàmica i justa, i afavorir la cohesió social i la convivència.

El Pla s'estructura en cinc grans eixos, 26 objectius i 106 mesures:

EIXOS	OBJECTIUS
<p><i>1. Avançar cap a una igualtat real de drets, deures i oportunitats de totes les persones, a partir del compromís amb la no discriminació i l'equitat.</i></p>	1.1. Identificar els espais de desigualtats jurídiques i promoure espais de millora
	1.2. Reforçar la lluita contra la discriminació i els delictes d'odi
	1.3. Garantir la igualtat de tracte i d'accés de tothom als serveis i equipaments municipals
	1.4. Abordar i prevenir les situacions de desigualtat i vulnerabilitat relacionades amb els àmbits laboral, de salut i d'accés a l'habitatge
	1.5. Promoure un sistema educatiu inclusiu, de qualitat i que afavoreixi la igualtat d'oportunitats de tot l'alumnat
<p><i>2. Avançar en el reconeixement i respecte de la diversitat com una realitat estructural de la ciutat que cal reconèixer, posar en valor i que es reflecteixi en el conjunt d'àmbits i sectors socials de la ciutat</i></p>	2.1. Avançar en el reconeixement institucional i simbòlic de la diversitat
	2.2. Adaptació del conjunt de serveis, programes i equipaments municipals per tal que es reconegui la diversitat des de la perspectiva a intercultural
	2.3. Promoure el currículum intercultural a les escoles i centres educatius
	2.4. Incorporar la mirada de la diversitat com una oportunitat per l'enriquiment i el desenvolupament sostenible de la ciutat.
	2.5. Promoure el reconeixement de la diversitat i la perspectiva intercultural en el conjunt de les diferents festivitats populars i culturals
<p><i>3. Afavorir la generació d'espais i oportunitats per la interacció positiva i la generació de vincles i relacions en condició d'igualtat entre persones de diferents perfils, orígens i bagatges socio-culturals.</i></p>	3.1. Reduir els factors que condicionen i reforcen els processos de segregació.
	3.2. Promoure un espai públic inclusiu per tothom que faciliti i reconegui la diversitat d'usos i perfils, garantint els drets de tothom.
	3.3. Promoure oportunitats per la interacció positiva a partir d'interessos comuns i activitats i espais de dinamització cultural, social i esportiva.
	3.4. Reforçar els instruments i equips de mediació i gestió de conflictes des de la perspectiva intercultural
	3.5. Reduir els condicionants que es troben en l'origen de les actituds discriminatòries i que també dificulten la convivència i la interacció

<i>4. Promoure el diàleg intercultural i la participació com instruments clau per la igualtat, el reconeixement de la diversitat i un concepte de ciutadania activa que aprofundeixi en els valors i la pràctica democràtica</i>	4.1. Promoure la cultura i la pràctica del diàleg intercultural com instrument fonamental de l'acció municipal conjuntament amb actors de diversos àmbits socials
	4.2. Garantir la presència i representació de la diversitat de la ciutat en els diferents espais i processos participatius impulsats per l'Ajuntament
	4.3. Fomentar la participació de la ciutadania diversa en el conjunt d'àmbits i espais socials de representació i presa de decisions
<i>5. Garantir que el conjunt de l'acció de govern municipal incorpora els principis i l'enfocament intercultural i es desenvolupin els instruments de governança necessaris pel desplegament, seguiment i avaluació del Pla Intercultural</i>	5.1. Incorporar la diversitat sociocultural de la ciutat en el personal de l'Ajuntament i en la provisió de serveis
	5.2. Millorar les competències interculturals
	5.3. Producció i transferència de coneixement
	5.4. Reforçar la dimensió transversal de l'interculturalitat
	5.5. Reforçar la cooperació territorial.
	5.6. Reforçar la cooperació amb la xarxa associativa de la ciutat
	5.7. Treballar en un context de governança multinivell
	5.8. Informes de seguiment i evolució